

KOKOSZY (90) ai

Oba o jasne.

sg m N kokoszy (5). ◇ G kokosz(e)go (2). ◇ A kokoszy (1). ◇ I kokoszym (1) *SienLek*, kokosz(e)m (1) *FalZioł*. ◇ f N kokoszã (3), kokosz(a) (4). ◇ G kokosz(e)j (2). ◇ A kokoszą (1). ◇ I kokoszą (1). ◇ L kokosz(e)j (2). ◇ n N kokoszé (8); -é (1), -(e) (7). ◇ G kokosz(e)go (15). ◇ A kokosz(e) (10). ◇ I kokosz(e)m (4), kokoszym (3); -ym *SienLek* (2); -(e)m: -ym *FalZioł* (4 : 1). ◇ pl N subst kokosz(e) (8). ◇ G kokoszych (13). ◇ A kokosz(e) (3). ◇ I f kokosz(e)mi (3).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

1. Przymiotnik od „kokosz” ‘samica ptaka domowego’; *gallinaceus* *Mącz*, *Calep*, *Cn*; *gallinarius* *Cn* (89) : *Gallinaceus* – Kokofzy. *Calep* 447a.

Zestawienia: »kamień kokoszy« = *Lapis alectorius* (*Rost*) (1): IElfth rzeczony kamień kokofzy/ albo kurowy dla miętca gdzieśie rodzi/ abowiem w żołądkoch Kapłoniech nalezion bywa. *FalZioł* IV 47c.

»kokosza wojna« = pogardliwa nazwa rokoszu lwowskiego 1537 r., którego uczestnicy spędzali czas głównie na rabunku okolicznych gospodarstw (6): tá kokofza woyná v Lwowá nikczemna/ co zá pożytek nam vczyniła dobrze pomnimy *OrzRozm* V; *Paprup* F2; *GórnRozm* M [3 r.]; *KmitaSpit* C3.

Szereg: »kokoszy albo kurowy« (1): *FalZioł* IV 47c cf »kamień kokoszy«.

a. Będący częścią lub pochodzący od kokoszy (81) : zmieźzai ty prochy z żołtzią kokofzą *FalZioł* I 2b, I 27c, 66a, 79d, 144a, II 17b (19); *SienLek* 96v, 113, 116v, 117v, 128v (8); *Calep* 455a.

W połączeniach szeregowych (8): mazać zawłze p.zerzeczonemi [*lege*: przerzeczonemi] oleyki, y tłuťoľciami kokofzemi/ gęľiemi/ y teź kacźemi *FalZioł* V 19d, V 19b, 96v, 98v, 103 [2 r.]; *SienLek* 113v, 117.

W charakterystycznych połączeniach: kokoszy(-a, -e) łoj, mięso (5), mozg (2), pierze, sadło (15), smalec (2), tłuťość (7), żoľć.

Wyrażenie: »jaje kokosze« = *ovum gallinaceum* *Mącz* [*szyk* 29 : 11] (40): teğ wodkę pić tak wiele czoby fie wlało w poľ iaia kokofzego. *FalZioł* II 15b, +7a, I 79a, 109d, II 20d [2 r.], III 33b (23); *Mącz* 142b; *SienLek* 6v, 7, 9, 65, 65v (15); *WujNT* 260 marg.

Szeregi: »kokoszy jako i kaczy« (1): Wątroba Kokofza/ iako y kacza nalepfza iest w niey łamey. *FalZioł* IV 19b. [*Ponadto w połączeniach szeregowych* 6 r.].

»kapłuni i kokoszy« (1) : Mięfo nád ine z domowych kápłunie y kokofze *SienLek* 7. [*Ponadto w połączeniu szeregowym* 1 r.].

»kokoszy a (albo) kuropatwi« (2): *FalZioł* IV 20a; Łożyłko wywodźi gdy niewiaľtę podkurzaią pierzym kokofzym álbo kuropátffim *SienLek* 114v.

»kurzy albo kokoszy« (1): Chorey Wątrobie nayzdrowźy pokarm/ po kilká dni iedząc/ mięfo kurze álbo kokofze *SienLek* 88v.

a. *Wchodzi w skład derywatu kompleksowego od połączenia z przydawką „kokoszy”* (1) :

Wyrażenie: »żoľtek kokoszy« = żoľtko jaja kokoszego (1): Weźmi [...] kielko żoľtkow kokofzych *FalZioł* V 108v.

2. *Zestawienie w funkcji n-loc*: »Kokosza Łacha« (1) : Poniżey/ iákom wźiał łpráwę od Stáchá/ Kokofza łáchá. *KlonFlis* G3v.

Synonim: 1. kurzy.

AŻ